

L'ALT EMPORDÀ

joan ferrerós

El Rèquiem «empordanès» | La missa de difunts més cèlebre, el *Rèquiem* de Mozart, ha estat notícia a la comarca perquè l'han protagonitzat totalment músics i cantaires locals: l'Orquestra de Cambra de l'Empordà, dirigida per Carles Coll i reforçada amb una dotzena d'instruments més; els solistes Monik Bargalló, Imma Roig, Joan Francesc Folqué i Xavier Mendoza, i una coral nova configurada pels millors cantaires de tres formacions de l'Alt i el Baix Empordà dirigides per Mercè Bonet, Dani Mancebo i Joaquim Piqué. Els assajos van fer-se a Verges i l'estrena, al magnífic temple de Sant Pere Pescador l'1 de juliol passat. L'excel·lent interpretació s'ha ofert a Ribes de Freser, l'Estartit, Canet de Mar, la vila de Gràcia de Barcelona... i al Jardí de Figueres, un teatre, espai per al qual no va ser prevista la interpretació de la inconclusa obra de Mozart, acabada pel seu confrare Franz Xaver Süssmayr.

Rieju, setanta-cinc anys | La prestigiosa fàbrica figuerenca de motos i de bicicletes Rieju va ser fundada per Lluís Riera i Jaume Juanola (el nom de la marca és format pel principi de cada cognom) el 1942 al mateix lloc del carrer de Borrassà on segueix avui. Abans, el 1934, ja havia començat a fabricar components, accessoris i recanvis de bicicleta. Va patir l'inevitable parèntesi de la Guerra Civil, durant la qual li van ser confiscats els locals per tancar-hi camions. I, aquest 2017 fa setanta-cinc anys, va constituir-se en societat limitada, precisament a casa del notari Dalí, amb la nova divisa. Al principi, només fabricava bicicletes. El 1945 va presentar la primera motocicleta: un motoret d'origen francès muntat en una bicicleta resistent. El primer ciclomotor, el popular Rieju núm. 2, va sortir el 1949. A partir d'aquí va treure nous models, va assolir l'exportació de dos terços de la producció i va consolidar-se com la principal fàbrica de motos de l'Estat.

El llibre de la Muga | La Muga és el riu alt-empordanès per excel·lència, amb un nom (femení, rar en rius) que algú ha volgut relacionar amb el basc: *muga* vol dir 'frontera' en eusquera. Els erudits, però, l'identifiquen amb el Sambuca d'Estrabó, el grec del temps de Jesús; i amb el Sambroca de Ptolemeu, el també hel·lè del segle II; i amb l'Anistos que el romà del segle IV Ruf Fest Aviè esmenta a l'*Ora marítima*, i que Fages de Climent evoca al poemari *Trena de set aigües*, en referència als set afluents que sumen la Muga: «Filla i hereva del difunt Anistos / amortallat amb el sudari extens / que el sebolleix al Bac de Requesens: / dia vindrà que el temps serà propens / al part dels rius per un saurí previstos». I bé: el riu de seixanta-cinc quilòmetres que neix al Vallespir, que fa frontera entre «França» i l'Empordà al llarg d'una vall (fa un segle i mig llocada de carlins, i fa menys, niu de contrabandistes), ja té una «enciclopèdia»: *La Muga*, de Joan Carreras Ros (Gorbs Edicions, 2017).

EL BAIX EMPORDÀ

puri abarca

Impuls a l'artesanía | Cinc municipis de la zona coneguda com l'Empordanet s'han unit per editar el primer catàleg conjunt d'empreses d'artesa-

nia, amb l'objectiu de reivindicar aquesta activitat com a element diferenciador del territori. Amb la Bisbal d'Empordà com a eix central, els municipis de Corçà, Forallac, Ullastret i Cruïlles, Monells i Sant Sadurn de l'Heura han apostat per dinamitzar un sector que té molta importància en l'economia de la zona. El catàleg inclou trenta-dues empreses, amb un total de quaranta-cinc artesans d'arts i oficis. De fet, en aquests cinc municipis hi ha la concentració d'artesans més alta de tot Catalunya (fora de l'àrea metropolitana de Barcelona), amb una producció molt diversificada, però clarament vinculada a la identitat de la comarca. No és la primera vegada que aquests municipis s'uneixen per posar en valor elements del seu territori. Independentment de quina sigui finalment l'efectivitat de la mesura, és evident que si no es fa res, no s'avança.

La força de la música | Aquests dies, l'Escola de Música de Palafrugell commemora el seu cinquantè aniversari. Moltes entitats arriben a aquesta fita amb més o menys activitats realitzades, però en el cas de l'Escola de Música de Palafrugell, una de les més antigues de les comarques gironines, el balanç a presentar és ampli i reconegut.

>> Actuació d'alumnes de l'Escola de Música de Palafrugell, al Teatre Municipal de Palafrugell.

©Paco Dalman

De les seves aules han sorgit moltes iniciatives, com la creació del col·lectiu Joves Músics del Baix Empordà, i han emergit cantants i intèrprets que, de manera professional o amateur, han contribuït a enriquir el panorama musical català, com és el cas de la cantautora i actriu Sílvia Pérez Cruz, i de les corals Nit de Juny i Els Virolets, reconegudes en escenaris d'arreu del món. La creació, l'any 2015, del Centre Autoritzat d'Ensenyaments Artístics Professionals de l'Escola de Música va convertir aquest centre de Palafrugell en el segon de les comarques gironines on hi ha estudis professionals de música, després del Conservatori Isaac Albéniz de Girona.

Sant Feliu, Capital de la Sardana | La població de Sant Feliu de Guíxols ha estat designada Capital de la Sardana del 2020 per la Confederació Sardanista de Catalunya i l'Obra del Ballet Popular. El projecte de Capital de la Sardana va ser creat el 2013, amb els objectius principals de donar més difusió a aquesta dansa tradicional i fomentar-ne tant el prestigi com la conservació, atès que es considera un element cultural bàsic de Catalunya, de la Catalunya del Nord i d'Andorra. Fins ara, han estat Capital de la Sardana Arenys de Munt, Barcelona, Calella, Mollerussa i Figueres. El 2018 ho serà Montblanc i el 2019, Perpinyà. Sant Feliu de Guíxols és un poble amb una dilatada tradició sardanista, tant pel que fa a cobles, per exemple La Principal de Sant Feliu de Guíxols i la Cobla Vella (després, Orquestra Garreta), com a compositors, entre ells, el mestre Juli Garreta, Josep Maria Vilà i Gandol, Josep Gravalosa o Lluís Lloansí. Designació, doncs, acompanyada d'un bon pedigrí.

LA CERDANYA

sandra adam

La Fira de Bestiar de Puigcerdà | Des de la fundació de Puigcerdà, a finals del segle XII, la Fira de Bestiar és una cita ineludible per als ramaders cerdans, ja que és el moment en què tenen la possibilitat de vendre el bestiar

criat a la comarca. Enguany, per Tots Sants, se n'ha celebrat una nova edició, que s'ha qualificat com una de les més rendibles dels últims temps. La fira es divideix en tres parts diferenciades: la compravenda de bestiar a la zona del polígon, la zona d'oci al barri de l'estació i les parades de venda de tota mena d'objectes al nucli antic i a la zona de l'estany. El fet és que aquesta separació en tres sectors diferenciats fa que la fira no s'unifiqui del tot i que hi manqui continuïtat entre els tres espais diferenciats.

Amb els anys, la fira ha anat canviant de lloc, s'han provat diferents fórmules per integrar-ne les diferents parts, però cap ha resultat un sistema adequat. Unir la fira i fer-ne un tot és un gran repte, i de ben segur que es trobarà una solució que convingui a totes les parts per tal de fer de la Fira de Bestiar un esdeveniment de referència al Pirineu.

Segon volum d'Era, revista cerdana de recerca | Aquest darrer mes d'octubre, el Grup de Recerca de Cerdanya, l'Arxiu Comarcal de la Cerdanya i l'editorial Salòria van presentar el segon volum *d'Era, revista cerdana de recerca*. El volum recull les comunicacions presentades a la segona edició de les Jornades d'Estudis Comarcals de Cerdanya, que va tenir lloc el mes de novembre del 2016.

Aquest segon número (el primer es va publicar l'any 2015) consolida el projecte com una revista de referència a la comarca. És una eina fonamental per als investigadors, tant pel que fa a la consulta com pel que fa a la publicació de les recerques que duen a terme, però, precisament per la publicació d'aquestes investigacions, també és de lectura obligada per als amants de la història i la cultura cerdanes.

En les dues edicions s'han publicat més de trenta comunicacions que, malgrat tenir l'eix central en la Cerdanya, aborden temàtiques de tota mena. Darrere de cada un dels articles hi ha la feina d'especialistes, ja siguin historiadors locals o catedràtics de centres universitaris. La propera cita serà a les Jornades d'Estudis Comarcals de Cerdanya de l'any 2018, de les quals sortirà el tercer volum de la revista *Era*. Si sou investigadors i treballeu temes de la Cerdanya, no hi podeu faltar.

LA GARROTXA

joan sala

La gent està mobilitzada | Els fets que viu el país des de fa mesos han fet que molts ciutadans de la Garrotxa, com els de moltes altres comarques catalanes, s'hagin mobilitzat de forma massiva cada vegada que s'ha requerit el suport ciutadà per protestar per unes imposicions que són, per molts, opressives. La capacitat de mobilització i d'autoorganització dels ciutadans ha estat modèlica. Mai hi havia hagut una participació tan nombrosa com la d'aquests dies: la gent ha omplert els carrers i les places per protestar pels esdeveniments que es van succeïnt. En suport a les causes dels presos polítics i com a rebuig a la situació que viu el país, s'han deixat de fer molts actes, s'han suspès festes de pobles i actes lúdics i culturals, des de xerrades i presentacions de llibres fins a festivals, com per exemple Lluèrnia, el festival del foc i de la llum que se celebra a Olot i que havia programat una cinquantena d'instal·lacions. Entre els acords que s'han pres en ajuntaments comarcals, cal destacar el de les Planes d'Hostoles, on, per unanimitat, han acordat canviar el nom de la plaça d'Espanya pel de plaça de l'1 d'Octubre, una data emblemàtica de la història recent del nostre poble.

Una festa entranyable | Feia vint-i-cinc anys que no se celebrava la Festa de la Gent Gran a la Vall d'en Bas. A mitjans dels anys vuitanta va anar desapareixent del calendari de festes anuals dels diferents nuclis del municipi, tot i que anys abans havia tingut molta vitalitat, i encara ara la gent recorda vivament la processó dels avis acompanyats de les seves netes i les àvies dels seus nets, tots ben mudats, que feien cap a l'església i després a l'acte públic d'homenatge. Havia estat un esdeveniment molt entranyable, que recorden molt bé els que el van viure. Aquest 2017 s'ha recuperat la festa, i s'ha tornat a programar adaptada a les noves circumstàncies, i des del primer moment ha estat molt ben rebuda per la població.